

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Didaktikus Teológia
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Didaktikus teológia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés a keresztény etikába						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Holló László						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Holló László						
2.4 Tanulmányi év	2018–2019	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező - alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	80				
3.8 A félév össz-óraszama	136				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Szakmai motiváció és elkötelezettség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Videoprojektossal felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Videoprojektossal felszerelt terem; internet hozzáférés; könyvtár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Krisztus örömhíre és személye által támasztott erkölcsi igény figyelembevételével megismerni az erkölcsi cselekvés filozófiai-antropológiai és etikai alapfogalmait, motivációit (biológiai-pszichológiai-, valamint társadalmi motivációk), az erkölcsi normákat, az ember szabadságának és felelősségének kérdését a törvények és lelkiismeret, valamint az erények, bűnök és megtérés összefüggésében.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Képesség a keresztény erkölcsi tapasztalat sajátosságainak, az elhatározás lépéseinek, valamint a végrehajtás értékelő kritériumainak vizsgálatára a keresztény hagyomány és egyházi tanítás fényében. Képesség a tudatos értékválasztásra és az egyetemes emberi és nemzeti értékek, az erkölcsi normák tisztelete. Képesség az általános erkölcsoteológiai ismeretek plébániai, valamint az iskolai és felnőtt hitoktatásban való felhasználására.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A keresztény erkölcsstan történeti kialakulása és meghatározása mellett a kinyilatkoztatásból és a természettörvényből megalapozott, a szenthagyomány és a Tanítóhivatal által értelmezett keresztény életcél megismerése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A keresztény élethivatás forrásainak megismerése és használatuk lehetőségeinek körvonalazása személyes életünk számára.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
I. <i>Bevezetés, Nemkeresztény etika-modellek, Bibliai etika.</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 15–29; Nyíri 10–19; Pinckaers 109–178; Rotter, Krisztusi cselekvés, 7–26; Rotter, Person und Ethik, 79–86; Boda, 9–45; Weber, 30–84; Kövér, 13–33)
II. <i>A természettörvény</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 30–40; Pinckaers 333–361; Weber, 100–127, Häring, 239–250)
III. <i>A keresztény erkölcsstan története</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 40–65; Pinckaers 201–332; Häring 27–62; Weber, 100–127; Nyíri, 86–97)
IV. <i>Antropológiai és etikai alapfogalmak I.</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 67–89; Rotter, Person und Ethik, 27–49; Boda, 59–71; Weber, 30–84; Häring, 86–120; Böckle, 18–34; Kövér, 34–68)
V. <i>Antropológiai és etikai alapfogalmak II.</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 89–97; Rotter, Person und Ethik, 27–49; Boda, 59–71; Weber, 30–84; Häring, 86–120; Böckle, 18–34)
VI. <i>Az emberi cselekvés motivációi: biológiai-pszichológiai motivációk</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 99–121; Weber, 30–84)
VII. <i>Az emberi cselekvés motivációi: társadalmi motivációk</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 121–140; Weber, 30–84)
VIII. <i>Az erkölcsiség objektív megismerési normája: az erkölcsi törvény</i>	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 140–160; Nyíri 29–34; Boda, 93–117; Weber, 30–84; Häring, 229–284; Rotter, Person und Ethik, 133–144; Böckle, 48–63)

IX. Az erkölcsiség szubjektív megismerési normája: a lelkiismeret I.	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 161–188; Nyíri 39–61; Rotter, Krisztusi cselekvés, 45–52; Boda, 118–152; Weber, 30–84; Häring, 154–203; Rotter, Person und Ethik, 115–131; Böckle, 63–73)
X. Az erkölcsiség szubjektív megismerési normája: a lelkiismeret II.	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 188–210; Nyíri 39–61; Rotter, Krisztusi cselekvés, 45–52; Boda, 118–152; Weber, 30–84; Häring, 154–203; Rotter, Person und Ethik, 115–131; Böckle, 63–73)
XI. Az erkölcsi igényre adott negatív válasz: a bűn	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 211–238; Rotter, Krisztusi cselekvés, 58–64; Boda, 168–188; Weber, 30–84; Häring, 332–377; Böckle, 74–95)
XII. A megtérés	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 239–256; Weber, 30–84; Häring, 379–471)
XIII. Az erkölcsi igényre adott pozitív válasz: erények	Interaktív előadás	(Könyvészet: Holló, 256–271; Nyíri 71–85; Boda, 153–167; Weber, 30–84; Häring, 472–483)
XIV. Összefoglalás	Interaktív előadás	

Könyvészet

Egyetemi jegyzet:

- **HOLLÓ L.: Isten csodálatos üdvösségedagógiája. Alapvető erkölcssteológia, Kolozsvár 2007.**
- *** Ó- és Újszövetségi Szentírás a Neovulgáta alapján, Budapest 1997.
- II. JÁNOS PÁL pápa apostoli buzdítása, *Kiengesztelődés és bűnbánat a mai egyház küldetésében*, Budapest 1985.
- II. JÁNOS PÁL pápa *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája, Budapest é.n.
- BODA L.: *A keresztény erkölcs alapkérdései*. Budapest 1993.
- HÄRING, B.: *Krisztus Törvénye I.* Pannonhalma-Róma 1997.
- HOLLÓ L.: *Helyzet és törvény. A konzervatív és progresszív magatartásforma a természettörvény és a szituációs etika tükrében*. In: *Keresztény Szó*, IX. évf. 1998, 6. sz. 27-32.
- HOLLÓ L.: *Bűnértelmezés a katolikus teológiában. Újraértelmezési kísérlet*. In: Tempfli I.– Vencser., *Új ég és új föld*, Budapest 2004, 377–387.
- ROTTER, H.: *Allgemeine Moraltheologie*, Innsbruck 1994.
- ROTTER, H.: *Person und Ethik. Zur Grundlegung der Moraltheologie*, Innsbruck 1994.
- WEBER, H.: *Általános erkölcssteológia*, Budapest 2001.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető. Témák, könyvészet, követelmények bemutatása.	A szemináriumi tevékenység megbeszélése	
2. Krisztus az igazi világosság és az erkölcsi kérdés válasza. Az Egyház és néhány mai erkölcssteológiai nézet megítélése	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
3. Veszélyben egy civilizáció: hová lett az erény?	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
4. Erények. Boldogmondások a hét főbűn ellenében	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
5. Sarkalatos erény: Az okosság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
6. Sarkalatos erény: Az igazságosság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
7. Sarkalatos erény: A mértékletesség	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet

8. Sarkalatos erény: A bátorság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
9. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény alázatosság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
10. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény aszkézis	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
11. Az erkölcsi cselekvés alapja: keresztény szabadság	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
12. Gyón(j)unk-e még a 21. században is? I.	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
13. Gyón(j)unk-e még a 21. században is? II.	Tematika interaktív bemutatása	Vö. Könyvészet
14. Összefoglalás	A szeminárium kiértékelése	

Könyvészet

2. Veritatis splendor - Krisztus az igazi világosság

II. JÁNOS PÁL pápa *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája, Budapest é.n. In: <http://uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=82#VS35> (Letöltve: 2017. október 4)

PASKAI László: A Veritatis splendor lelkipásztori feladatai (I. rész). In: *Vigilia* 60. évf. 8. sz. (1995. augusztus), 570-576. In:

http://epa.oszk.hu/02900/02970/00660/pdf/EPA02970_vigilia_1995_08_570-576.pdf; PASKAI

László, Veritatis splendor lelkipásztori feladatai (I. rész). In: *Vigilia* 60. évf. 9. sz. (1995. szeptember), 676-682. In:

http://epa.oszk.hu/02900/02970/00661/pdf/EPA02970_vigilia_1995_09_676-682.pdf

VERES András, Istenhit és erkölcs a Veritatis splendor tükrében. In: *Távlatok*/23-24, 1995, 333-342. In: <http://www.tavlatok.hu/38elottiek/tavlatok23-24.htm>

3. Veszélyben egy civilizáció: hová lett az erény?

KREEFT Peter, *Vissza az erényhez*, Magyarország 2014, 21-120; Pinckaers SERVAIS O.P., *Séta az erények kertjében*, Budapest 2015; COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998.

4. Erények. Boldogmondások a hét főbűn ellenében

KREEFT Peter, *Vissza az erényhez*, Magyarország 2014, 121-315; Pinckaers SERVAIS O.P., *Séta az erények kertjében*, Budapest 2015; COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998.

5. Sarkalatos erény: Az okosság

*** *A katolikus egyház katekizmus*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

6. Sarkalatos erény: Az igazságosság

*** *A katolikus egyház katekizmus*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

7. Sarkalatos erény: A mértékletesség

*** *A katolikus egyház katekizmus*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;

MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

8. Sarkalatos erény: A bátorság

*** *A katolikus egyház katekizmus*. Budapest 1994.

PIEPER Josef, *A négy sarkalatos erény*, Budapest 1996;

COMTE-SPONVILLE, André, *Kis könyv a nagy erényekről*, Budapest 1998;
MARTINI, Carlo M., *Az erények*, Budapest 1998.

9. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény alázatosság

PECCI Joachim, *Az alázatosság gyakorlása*. In: <www.communio.hu/ppek/k210.htm>; *Szent Benedek Regulája 7. fejezete*. In: <http://www.bences.hu/lelki/regula/h_regula/h_regula.html>

KOVÁCS Gábor: *Alapbeállítottságunk megújulása: az alázat*. In: <http://www.hagiosz.net/?q=node/484>

BOROS László: *A köztiünk élő Isten* (2. fejezet: Az alázat), Eisenstadt é.n. In: http://www.szepe.hu/irodalom/vallas/boros/koztunk/koztunk_03.html

BÁCSKAI Károly: *Az alázat mint bibliai paradigma*. In: *Teológia* 2009/1–2 • XLIII (2009) 1–10. <http://szit.katolikus.hu/feltoltes/Bacsikai.pdf>

10. Valláserkölcsei életünk útjai: keresztény aszkézis

BENYIK György: *Vajon testellenes-e a kereszténység?* In:

<http://www.keresztenyszoz.katolikus.ro/archivum/2014/augusztus/1.html>

VANYÓ László „*Legyetek tökéletesek...*” *Tanulmányok a keresztény aszkézis történetéhez a szerzetesség kialakulásáig*, Budapest é.n.

TAMÁSI Zsolt, *Igába hajtani a vágyat. Népek és kultúrák aszkézise*, in: *Keresztény Szó*, XI (4), 2000, 4-8; <http://www.keresztenyszoz.katolikus.ro/archivum/old/archiv/0004/text.htm>

Thomas MERTON: *Aszkézis és áldozat*. In:

http://bokorsopron.fw.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=635:thomas-merton-aszkezis-es-aldozat&catid=12:teologia&Itemid=19

KIRÁLY Ignác: *Aszkézis*. In: http://www.szepe.hu/irodalom/kevinc/kc_129.html

11. Az erkölcsi cselekvés alapja: keresztény szabadság

SOMFAI Béla: *Szabadság a zsidó-keresztény erkölchagyományban*. In:

<http://www.magyarpaxromana.hu/tevekenysege/eloadasok/kmem2004/somfaib.htm>

FILA Béla: *Az emberi szabadság teológiai értelmezésének néhány szempontja*. In: *Vigilia* 2006/5, 322–331. In: http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

Czakó István: *A válasz tás válasz tása. Soren Kierkegaard szabadságértelmezésének alapvonalai*. In: *Vigilia* 2006/5, 331–342. In: http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

TÜCK, Jan·Heiner: *A szabadság szé íő mélysége. Az Isten és ember közötti drám a - kísérlet öt felvonásban* (Görföl Tibor fordítása). In: *Vigilia* 2006/5, 342–350. In:

http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

TRINGER László: *A szabadság mentális korlátjai* In: *Vigilia* 2006/5, 350–360. In:

http://vigilia.hu/node/Vigilia_2006_05_facsimile.pdf

12. Gyón(j)unk-e még a 21. században is? I.

HOLLÓ László, *Gyón(j)unk-e még a 21. században is? A kiengesztelődés szentsége a nyugat- és keleteurópai lelkipásztori gyakorlat feszültségében*, in: *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Theologia Catholica Latina*, XLVIII(1), 2003, 73-86, In: http://rociateo.ubbcluj.ro/studia/st_Hollo_2003.pdf;

Nemeshegyi Péter SJ., *Bűn, büntudat, bűnbánat. A bűn problémája a 21. században*. In: *Vigilia*, 67. évfolyam 2002. március, in: <http://www.vigilia.hu/2002/v0203.html>

13. Gyón(j)unk-e még a 21. században is? II.

HOLLÓ László, *Gyón(j)unk-e még a 21. században is? A kiengesztelődés szentsége a nyugat- és keleteurópai lelkipásztori gyakorlat feszültségében*, in: *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Theologia Catholica Latina*, XLVIII(1), 2003, 73-86, In: http://rociateo.ubbcluj.ro/studia/st_Hollo_2003.pdf;

Nemeshegyi Péter SJ., *Bűn, büntudat, bűnbánat. A bűn problémája a 21. században*. In: *Vigilia*, 67. évfolyam 2002. március, in: <http://www.vigilia.hu/2002/v0203.html>

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A plébániai, valamint az iskolai és felnőtt hitoktatásban az erkölcssteológiai tanításhoz szükséges megfelelő alapismeretek, illetve megfelelő elvárható kritikai készség kialakítása törekszünk.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------

10.4 Előadás	Az elsajátítandó anyag ismerete	Félévközi zárthelyi dolgozat	20 %
		Félévi szóbeli vizsga	20 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	20 %
10.5 Szeminárium / Labor	Egy a megadott témák közül szabadon választott téma – interaktivitásra törekvő – PPT vázlattal vetített bemutatása.	A megtartott referátum kiértékelése	20 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	20 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az általános erkölcteológiai alapfogalmak ismerete. • Egy választott szemináriumi téma kidolgozása és bemutatása. • Az értékelési kritériumokban felsoroltakból minimális 45 % megszerzése. 			
10.7 A parciális vizsga (félévközi zárthelyi dolgozat) formája			
<ul style="list-style-type: none"> • A parciális vizsgát a 9. héten tartjuk. A parciális vizsga keretében minden hallgató egy és azonos kilenc tételpontból álló vizsgalap írásbeli kidolgozásával vizsgázik. Tételsor nincs, az anyag első részéből kilenc kérdésre kell válaszolni. 			
10.8 A félévi vizsga formája			
<ul style="list-style-type: none"> • A félévi vizsga szóbeli formában történik. Minden félévi vizsgára jelentkező hallgató a megadott tizenöt tételtől kettőt húz, és szabad választás alapján a két tétel egyikének lényegre törő bemutatásával vizsgázik. A vizsga, a másik húzott tétel, ill. szükség esetén az anyag többi részéből további kérdések megválaszolásával válik teljessé. A félévi vizsgára a tételsort a parciális vizsgát követő héten adom meg. 			
10.9 A szemináriummal kapcsolatos elvárások			
<ul style="list-style-type: none"> • A szeminárium a vezető tanár által javasolt témák egyikének a szeminárium keretében történő önálló, PPT bemutatóval kísért interaktív bemutatásának értékeléséből áll. Szükség esetén kiváltható egy, a metodológiai szabályok figyelembevételével elkészített szemináriumi dolgozattal. Ebben az esetben a dolgozat leadási határideje a szesszió kezdetét megelőző nap. A szeminárium jelenlét nem kötelező, pótlásra nincs mód. 			

Kitöltés dátuma

2018. április 27

Előadás felelőse

Dr. Holló László

Szeminárium felelőse

Dr. Holló László

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018. április 27

Intézetigazgató

Dr. Zamfir Korinna